

Σάββας Βαφειάδης, ο πατέρας του Παναγιώτη Βαφειάδη. 19ος αι.

Δημήτριος Βαφειάδης με τη σύζυγό του.

Κωνσταντίνος Βαφειάδης

Νικόλαος Βαφειάδης

Οικογένεια Έλληνα του Πόντου Παναγιώτη Σ. Βαφειάδη στο Σόχοιμ

Κατά την τσαρική περίοδο, στην πόλη Σόχοιμ (Σουχούμ) στα ρωσικά παράλια του Ευξείνου Πόντου υπήρχαν πολλές εξέχουσες οικογένειες διαφορετικών εθνικοτήτων, μεταξύ των οποίων πολλές ελληνικές.

Οι εκεί Έλληνες, χάρη στη σκληρή δουλειά και την εφευρετικότητά τους, ως επί το πλείστον ήταν αρκετά ευκατάστατοι.

Δεδομένου ότι μιλώντας για μια πόλη, εννοούμε όχι μόνο την αρχιτεκτονική και το φυσικό της περιβάλλον, αλλά κυρίως τους ανθρώπους της, για να την κατανοήσουμε και να την αισθανθούμε πλήρως, είναι απαραίτητο να επιστρέψουμε ξανά και ξανά στα χαρακτηριστικά των ανθρώπων, των οικογενειών που ζούσαν σε αυτήν, στη συμβολή τους στην ανάπτυξη και την ευημερία της πόλης.

Στη στήλη μας «Σουχουμλής» έχουμε δημοσιεύσει αναλυτικά άρθρα για τις ιστορικές οικογένειες του Δημοσθένη Ιωαννίδη, του Ιωάννη Ιαχίοπουλου κ.τ.λ. Σήμερα θα μιλήσουμε για την πολύ διάσημη και σεβαστή οικογένεια Βαφειάδη στο Σουχούμ της τσαρικής περιόδου, την οποία, δυστυχώς, λίγοι ενθυμούνται μέχρι σήμερα.

Ο πιο γνωστός εκπρόσωπός της ήταν ο καπνέμπορος Παναγιώτης Βαφειάδης.

Ο πατέρας του Σάββας (Σαβέλιος) μετακόμισε από τον Πόντο της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας πρώτα στο Βατούμ. Εκεί μεγάλωσαν τα περισσότερα από τα παιδιά του, μερικά από τα οποία αργότερα μετακόμισαν στο Σόχοιμ.

Ο Παναγιώτης Βαφειάδης (εδώ αξίζει να αναφέρω ότι στη Ρωσία πολλοί Έλληνες που έφεραν το όνομα Παναγιώτης, χρησιμοποιούσαν αντ' αυτού το όνομα Παύλος -στα ρωσικά Πάβελ- που ήταν πιο οικείο για το ρωσόφωνο περίγυρό τους), όπως και πολλοί άλλοι Έλ-

λνες της εποχής, ασχολιόταν με παραγωγή και εξαγωγή καπνού. Αρχικά είχε τη δική του παραγωγή και εξήγαγε ποικιλίες καπνών «Σαμσουντα» και «Τραπεζούντα». Αργότερα εργάστηκε ως διευθυντής του υποκαταστήματος στην πόλη Σόχοιμ μιας από τις μεγαλύτερες στη Ρωσία εταιρείες καπνού «Α. Ν. Μπογκντάνοβ & Σία».

Ο Παναγιώτης Βαφειάδης διετέλεσε δημοτικός σύμβουλος στο Σόχοιμ, ήταν ενεργό μέλος της Ελληνι-

κής Κοινότητας της πόλης και της ειδικής εκκλησιαστικής επιτροπής που ασχολήθηκε με την κατασκευή της ελληνικής εκκλησίας του Σόχοιμ. Υπήρξε ένας από τους πρώτους επιθεωρητές του ελληνικού σχολείου και μέλος ΔΣ ενός από τα ρωσικά σχολεία στο Σόχοιμ. Διέθεσε επίσης σεβαστά χρηματικά ποσά για τις ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας του Σόχοιμ.

Ο Παναγιώτης Βαφειάδης ήταν πάρα πολύ πλούσιος άνθρωπος.

Στην ακίνητη περιουσία του συμπεριλαμβάνονταν και πολλά σπίτια στην πόλη. Μόνο στην οδό Εκατερίνισκαγια (αργότερα οδός Καλίνιν και σήμερα Τσότσουα) κατείχε τρία όμορφα σπίτια, που χτίστηκαν στις αρχές του 20^{ου} αι.

Στα απομνημονεύματά της, που δημοσιεύθηκαν στο βιβλίο «Δεν μπορώ να ξεχάσω» (2005), η συγγραφέας Adile Abbas-oglu, μια θρυλική μορφή της Αμπχαζίας, η μοναδική συγγενής του γνωστού ηγέτη των Αμπχαζίων Νέστωρα Λακόμπα που επέζησε μετά τα σταλινικά στρατόπεδα εξόντωσης, αφηγείται:

«Ένα από αυτά (σ.ε. τα σπίτια του Βαφειάδη), που βρισκόταν στο πάνω μέρος του οικοπέδου του, ήταν ένα πραγματικό παλάτι. Κυπαρίσσια και μιμόζες φύονταν ανάμεσα στα σπίτια και τα οπωροφόρα δέντρα των πλούσιων κήπων. Τα παιδιά διδάσκονταν ιππασία με τα πόνι, επάνω στο πράσινο γρασίδι».

Σε ένα από τα σπίτια του, που βρισκόταν στη γωνία των οδών Ινζενέρναγια (σήμερα οδός Άρντζινμπα, 17) και Εκατερίνισκαγια και χτίστηκε στα τέλη του 19^{ου} αι., την τσαρική περίοδο στεγαζόταν το θεραπευτήριο του οργανισμού για την καταπολέμηση της φυματίωσης της Ε. Φ. Σιμονοβα, ενώ στα σοβιετικά χρόνια, το Λαϊκό Δικαστήριο, το οποίο καταστράφηκε το 1990. Σήμερα αυτό το κτήριο έχει χαρακτηριστεί ως μνημείο αρχιτεκτονικής της πόλης Σόχοιμ.

Ένα άλλο μέγαρο που ανήκε στον Βαφειάδη, στην οδό Τοργκόβαγια (αργότερα Φρούνζε και σήμερα Αϊνγκυλαρά), στέγαζε το γνωστό κατάστημα μοντέρνων ρούχων και υποδημάτων εκείνης της εποχής, των αδελφών Διαμαντίδη.

Το σπίτι του Βαφειάδη στην οδό Γκεώργκιεβσκαγια (αργότερα Προσπέκτ Μίρα και σήμερα οδός Αϊ-άιρα -Νίκης- 58, κατά την προ-

Η Καλλιόπη Βαφειάδη με την κόρη της Ευτέρπη

Ευτέρπη Βαφειάδη

Οι γιοι της Καλλιόπης Βαφειάδη.

Ο Νικόλαος Βαφειάδης έφηβος.